

Шлях до успіху: актуальні спеціальності, затребувані фахівці, великі плани

[Андрій Нікорич, завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін ЧФ НТУ «ХПІ»]
#7-8 от 14.04.2017

5 травня 1997 року голова Чернівецької обласної державної адміністрації звернувся з листом до Міністра освіти України Миколи Згуровського та до ректора Харківського державного політехнічного університету Юрія Костенка про відкриття у Чернівцях відокремленого структурного підрозділу – Чернівецького факультету ХДПУ.

13 травня 1997 р. ректор ХДПУ Юрій Костенко за пропозицією першого проректора Леоніда Товажнянського видав наказ про створення Чернівецького факультету ХДПУ. Директором факультету був призначений Василь Матієга, його заступником з навчальної роботи – Костянтин Дабула. Рішення ректорату ХДПУ про створення нашого факультету підтримав Міністр освіти України, про що свідчить наказ № 155 від 22 травня 1997 року «Про створення факультету Харківського державного політехнічного університету» в м. Чернівці.

З метою організації навчального процесу на факультеті були відкриті наступні кафедри:

- кафедра екології і права. З моменту створення донині її очолює Заслужений працівник освіти України, доктор біологічних наук, професор Юрій Григорович Масікевич;
- кафедра інформаційних систем. Від початку її очолював доктор фізико-математичних наук, професор Володимир Кирилович Ясинський. Згодом його змінив доктор фізико-математичних наук, професор, академік Академії наук Вищої школи України, лауреат нагороди Ярослава Мудрого Михайло Павлович Ленюк, який керував кафедрою до останнього подиху свого життя. Нині кафедру очолює кандидат технічних наук, доцент, лауреат премії Президента України для молодих вчених Дмитро Іллєч Угрин;
- кафедра соціально-гуманітарних та економічних дисциплін, яку очолював доктор історичних наук, професор Анатолій Володимирович Траян. У 2000 році вона була поділена на кафедру соціально-гуманітарних дисциплін, яку беззмінно очолює кандидат історичних наук, професор Андрій Володимирович Нікорич, та кафедру економічних дисциплін, яку спочатку очолював кандидат економічних дисциплін, професор Василь Степанович

Іфтемічук, згодом нею керували старші викладачі Тетяна Миколаївна Рубенок та Валерія Дмитрівна Пепеля. Зараз завідувачем кафедри є кандидат економічних наук, доцент Микола Іванович Дикан.

У 1997 році було набрано 2 групи студентів за спеціальністю «Екологія та охорона навколишнього середовища» і по одній групі за спеціальностями «Обладнання харчових виробництв» та «Інформаційні системи в менеджменті». Згодом спеціальність «Обладнання харчових виробництв» була закрита, а студенти продовжили навчання за спеціальністю «Промислова екологія та охорона навколишнього середовища».

У червні 2000 року на базі кафедри екології і права була створена ще одна – кафедра промислової екології. Її очолив кандидат хімічних наук, доцент Віктор Вікторович Горбунов. З відкриттям нової спеціальності у 2006 році кафедра була перейменована на кафедру промислової біотехнології, яку очолив академік Академії аграрних наук України, доктор біологічних наук, професор Григорій Васильович Дроник.

У 2000 році на факультеті організується нова кафедра – технологічного обладнання машин і механізмів. На її базі було розпочато підготовку фахівців за спеціальністю «Підйомно-транспортні, будівельні, дорожні машини та обладнання», а згодом і за спеціальністю «Електричні системи і мережі». З моменту організації кафедри ТОММ її очолював досвідчений виробничник, академік Академії інженерних наук України, кандидат технічних наук, доцент Микола Васильович Горобець. З 2013 року до 1 грудня 2016 року кафедрою керував кандидат технічних наук, доцент Володимир Іванович Горбулик.

Таким чином, сьогодні на факультеті діють 6 кафедр, з яких 5 – випускові.

Навчальний заклад має в своєму розпорядженні 1346,8 м² власних площ, переданих відповідно до Постанови Кабінету Міністрів з балансу Мінпромполітики України до сфери управління МОНУ на баланс НТУ «ХПІ». Крім того, постановою уряду України від 19 серпня 2009 року за № 911 до сфери управління МОНУ передано цілісний майновий комплекс державного підприємства «Чернівцілегмаш». Нині ведеться цілеспрямована робота з отримання документів на право власності, які закріплять цей майновий комплекс за НТУ «ХПІ» та відповідно за Чернівецьким факультетом.

У 2003 році «Чернівецький факультет НТУ «ХПІ», як відокремлений підрозділ, вперше пройшов акредитацію за спеціальностями базового університету. У 2013 та 2015 роках факультет пройшов повторну акредитацію за освітньо-кваліфікаційними рівнями «спеціаліст» і «бакалавр» відповідно. Сьогодні факультет надає освітні послуги, пов'язані з отриманням вищої освіти за денною та заочною формами навчання на рівні кваліфікаційних вимог «бакалавра» та «спеціаліста» відповідно до ліцензії від 17 червня 2015 року серії АЕ № 636487 за наступними спеціальностями: 101 «Екологія», спеціалізація «Екологія та охорона навколишнього середовища»; 162 «Біотехнологія та біоінженерія», спеціалізація «Промислова та аграрна біотехнологія»; 073 «Менеджмент», спеціалізації «Менеджмент підприємницької діяльності» та «Управління зовнішньою економічною діяльністю»; 123 «Комп'ютерна інженерія», спеціалізації «Системне програмне забезпечення» та «Комп'ютерні системи і компоненти»; 133 «Галузеве машинобудування», спеціалізація «Підйомно-транспортні, дорожні, будівельні машини і механізми»; 141 «Електроенергетика,

електротехніка та електромеханіка», спеціалізація «Електричні системи, мережі та електроустаткування».

При формуванні зазначеного переліку спеціальностей проводився попередній моніторинг регіонального ринку праці та попиту на фахівців у регіоні. Так, при впровадженні в 1997 році напрямку «Екологія» враховувалося, що жодний із ВНЗ Чернівецької області не готував на той час фахівців-екологів для системи природоохоронних служб та заповідних територій. Окрім того, було з'ясовано, що в системі державного управління охорони навколишнього природного середовища в Чернівецькій області були практично відсутні фахівці із базовою екологічною освітою. Моніторинг працевлаштування випускників показав, що на даний час фахівці-екологи, що закінчили Чернівецький факультет НТУ «ХПІ», виявилися найбільш конкурентоздатними при проходженні конкурсів на заміщення посад у природоохоронних службах Чернівецької області. Аналогічна ситуація склалася і з запровадженням напрямку «Менеджмент», який був зорієнтований на запровадження сучасних інформаційних систем. У регіоні відсутня також конкуренція для фахівців з біотехнології, машинобудування та енергетичних мереж. В цілому ВНЗ Чернівецької області практично не готують фахівців з прикладної інженерії. Саме тому перспективним є введення нових напрямків підготовки, пов'язаних з енергозбереженням, автомобільним господарством, переробкою сировини, а також створення на базі факультету інституту «Буковинська політехніка».

Починаючи з 2005 року, поряд з підготовкою студентів за контрактом, факультет готує фахівців за рахунок державного замовлення.

У 2010 році на факультеті відкрита філія військової кафедри НТУ «ХПІ». У 2012 році відбувся перший випуск.

Навчання студентів на шістьох кафедрах забезпечують 53 науково-педагогічні працівники, серед яких 3 доктори наук, 3 професори та 25 кандидатів наук, у тому числі 36 штатних викладачів, серед яких 19 кандидатів наук, 1 професор та 13 доцентів. На факультеті взято курс на поповнення складу кадрами вищої кваліфікації за рахунок захисту дисертацій співробітниками. Кращі випускники факультету продовжують навчання в магістратурі та аспірантурі базового ВНЗ (НТУ «ХПІ»). За роки існування факультету захистили дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук – 7 чол., доктора наук – 2 чол. Готуються до захисту 3 кандидатські та 2 докторські дисертації. Крім того, 6 співробітників є здобувачами наукових ступенів. До викладацької роботи на факультеті залучаються провідні фахівці підприємств, установ та ВНЗ регіону.

До послуг студентів є бібліотека, що вміщує майже 20 тис. примірників навчально-методичної літератури. Фонди бібліотеки щорічно поповнюються за рахунок видань під Грифом МОН України, авторами та співавторами яких є співробітники факультету. Так, тільки за останні 10 років за участю викладачів факультету в співавторстві видано 30 підручників та навчальних посібників, що рекомендовані МОН України для навчання студентів ВНЗ. Науковцями факультету за останні роки видано понад 10 наукових монографій. Формується електронна база підручників та навчально-методичних посібників, що може бути використана в найближчому майбутньому для забезпечення самостійної роботи студентів денної, заочної та дистанційної форм навчання. Наявні 3 комп'ютерні

класи, доступ до Інтернету.

Співробітники виконують наукові дослідження за важливими для Карпатського регіону та Чернівецької області напрямками, що є частиною державних програм чи направлені на виконання указів Президента України, Постанов КМУ. Так, спільно з науковцями ВНЗ Буковини та фахівцями-практиками держуправління охорони НПС в Чернівецькій області, співробітниками факультету підготовлено наукові обґрунтування формування екологічної мережі Чернівецької області, створення нових заповідних об'єктів – НПП «Черемоський», НПП «Хотинський» та ін. Науковці факультету є ініціаторами та виконавцями цілого ряду Міжнародних проектів та програм, в т. ч.: «Збереження великих ссавців Буковини» (спільний українсько-румунський проект), «Сертифікація лісів Буковинських Карпат» (спільний українсько-голандський проект), «Формування екомережі Чернівецької області», «Біодизель» тощо.

За 20 років свого існування Чернівецький факультет НТУ «ХПІ» випустив понад півтори тисячі спеціалістів. Особливо запам'яталось урочисте зібрання з приводу вручення дипломів першому випуску, який відбувся у 2003 році. В урочистостях брали участь проректор НТУ «ХПІ», професор Г. І. Гринь, начальник Головного управління освіти і науки Чернівецької ОДА Михайло Бауер.

Факультет по праву пишається своїми випускниками. Серед них Міністр інформаційної політики України Юрій Стець, телеведуча 5-го каналу Яна Конотоп, директор Вижницького національного природного парку Михайло Колотило, доцент кафедри екології і права ЧФ НТУ «ХПІ» Андрій Масікевич, викладач кафедри економічних дисциплін, здобувач наукового ступеня кандидата економічних наук Ніколетта Попічук, асистент кафедри ТОММ Іван Бурченко та багато інших.

Випускники факультету працюють за фахом у різних сферах господарства України і, зокрема, в Чернівецькій області, очолюють відділи в обласній державній адміністрації, в державному управлінні охорони навколишнього природного середовища та державній екологічній інспекції в Чернівецькій області, басейновому управлінні водних ресурсів, обласному управлінні лісового господарства, фірмах «Євротранс», «Міраж», «Епіцентр» УПП «Сантехбудмеханізація», Новодністровському мостобуді, обласній та районній електромережах, автомайстернях тощо.

Співробітники факультету беруть активну участь у громадському житті краю та держави, очолюють громадські організації, входять до складу навчально-методичних рад Міносвіти та науки України, цілого ряду координаційних рад при Чернівецькій облдержадміністрації та Чернівецькому міському голові, є членами спеціалізованих рад з присудження наукових ступенів та науково-технічних рад установ і підприємств Буковини, організують міжнародні наукові конференції.

До створення і розвитку Чернівецького факультету доклали зусилля багато людей, зокрема ректори НТУ «ХПІ», професори Ю. Т. Костенко, Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ, Є. І. Сокол, проректори НТУ «ХПІ», професори Г. І. Гринь, Ю. Д. Сакара, А. П. Марченко, завідувачі кафедр НТУ «ХПІ», професори Г. А. Ткач, В. П. Шапорєв, М. Ф. Клецов, О. В. Григоров, В. А. Міщенко, декан факультету, професор В. М. Матієга, заступники декана Г. В. Татарченко, доцент К. М.

Дабула, В. М. Окуненко, професор А. В. Нікорич, завідувачі кафедр факультету, професори Ю. Г. Масікевич, М. П. Ленюк, В. К. Ясинський, Г. В. Дроник, доценти В. В. Горбунов, Т. М. Олійник, М. В. Горобець, В. І. Горбулик, В. С. Іфтемічук.

Чернівецькому факультету НТУ «ХПІ» виповнюється лише 20 років, але й цей, порівняно короткий, історичний період дає нам підставу зробити висновок, що збулося ще одне з геніальних передбачень першого директора Харківського технологічного інституту В. Л. Кирпичова про те, що «Харківському технологічному інституту доведеться ще довго розширятися й розвиватися, а життя його буде рахуватися не десятиріччями, а сторіччями, а число випущених інженерів десятками і сотнями тисяч».